

ВПЛИВ ЦИФРОВОЇ ТРАНСФОРМАЦІЇ НА ЕКОНОМІЧНЕ ЗРОСТАННЯ

THE IMPACT OF DIGITAL TRANSFORMATION ON ECONOMIC GROWTH

У статті досліджено ключові детермінанти економічного зростання в умовах цифрової трансформації, з урахуванням сучасних структурних змін та викликів. Розглянуто основні теоретико-методологічні підходи до економічного зростання – від класичних і неокласичних концепцій до ендогенних моделей та інституційно-структурних теорій. Акцентовано увагу на ролі цифрових технологій як каталізатора довгострокового економічного зростання, що сприяє підвищенню продуктивності та конкурентоспроможності національної економіки. Розкрито значення цифрової економіки та цифрового господарства в контексті трансформації економіки України, формуванні стратегії її післявоєнного відновлення та модернізації бізнес-ландшафту в умовах глобальної конкуренції. Запропоновано структуру детермінант економічного зростання національної економіки з урахуванням вектору цифрового переходу. Обґрунтовано необхідність інтеграції цифрової трансформації зі стратегіями сталого розвитку як базової умови формування інклюзивної та стійкої економічної моделі в посткризовий період.

Ключові слова: цифрова трансформація, цифрове господарство, економічне зростання, бізнес-ландшафт, макроекономіка, глобалізація, національна економіка, економічна політика.

The purpose of the article is to identify and scientifically justify the key determinants of economic growth in the context of accelerated digital transformation, as well as to analyze contemporary global digitalization trends and evaluate their impact on the Ukrainian economy during a period of deep structural changes and post-war recovery. The evolution of the theoretical approaches to understanding economic growth is examined – from classical and neoclassical models to more recent endogenous, institutional, and structural concepts. Special attention is paid to the role of digital technologies as a transformative and long-term driver of economic development, capable of boosting productivity, facilitating innovation, and enhancing the international competitiveness of national economies. The paper emphasizes the growing interconnection between digitalization and macroeconomic stability, as well as its influence on human capital development and value-added production. The article highlights the growing importance of digital infrastructure and the digital economy as strategic pillars of Ukraine's recovery, business modernization, and adaptation to rapidly changing global challenges and economic uncertainty. A comprehensive overview of global digitalization dynamics is presented, illustrating how they reshape economic systems, transform labor markets, and lead to the emergence of new industry structures. It is emphasized that digital transformation should be regarded not merely as a technological upgrade but as a foundational driver of sustainable, inclusive, and future-oriented development. Particular focus is given to the mechanisms of institutional adaptation and regulatory modernization, which are necessary for maximizing the benefits of digital transformation. The study proposes a structural model of Ukraine's economic growth, where digital transition plays a central role in strengthening resilience and increasing adaptive capacity. The paper also substantiates the need to align digital transformation with the UN Sustainable Development Goals to ensure a balanced, inclusive, and strategically consistent post-war economic recovery. The findings offer theoretical value for academic discourse and practical implications for policy development aimed at modernizing the Ukrainian economy and enhancing its integration into the global digital landscape.

Key words: digital transformation, digital economy, economic growth, business landscape, macroeconomics, globalization, national economy, economic policy.

УДК 330.341.1:004

DOI: <https://doi.org/10.32782/dees.18-47>

Величко К.Ю.¹

к.е.н., доцент,
доцент кафедри економіки та бізнесу,
Державний біотехнологічний
університет

Velychko Kateryna

State Biotechnological University

Постановка проблеми. Забезпечення стійкого економічного зростання є одним із ключових пріоритетів макроекономічної політики та стратегічним орієнтиром довгострокового розвитку. Виявлення джерел економічного зростання, аналіз його детермінант та факторів, що стримують його динаміку, набувають особливого значення для України, яка перебуває в умовах глибоких структурних трансформацій, спричинених війною. На тлі руйнування інфраструктури та посилення соціально-економічних дисбалансів зростає потреба у формуванні ефективної стратегії післявоєнної реконструкції, здатної забезпечити прискорене, інклюзивне та збалансоване зростання національної економіки. У цьому контексті особливого значення набуває цифрова трансформація економіки та перехід до цифрового господарства як важливі передумови модернізації бізнес-ландшафту та досягнення сталого економічного розвитку.

Аналіз останніх досліджень та публікацій. Сьогодні економічне зростання дедалі частіше пов'язується з інноваційними проривами та цифровою трансформацією. Українські науковці – В. Геєць [1, с. 4–17], О. Білорус, А. Гриценко [2, с. 115–119], Н. Єфремов, О. Коваленко [3, с. 14–20], М. Скорик, С. Даниленко [4, с. 41–47], І. Червяков [5, с. 99–102], В. Гой [6, с. 160–167] досліджували природу економічного зростання в умовах трансформацій, кризових періодів і євроінтеграційного курсу, наголошуючи на потребі інноваційної модернізації національної економіки.

Цифрова економіка як чинник зростання в умовах глобалізації розглядається у працях І. Якушко [7], О. Галушак, М. Галушак, Г. Машлій [8], А. Череп, В. Воронкової, О. Череп [9, с. 68–73]. Окрему увагу цифровим інструментам як засобу підвищення конкурентоспроможності національної економіки приділяють В. Вишневський,

¹ ORCID: <https://orcid.org/0000-0002-7751-585X>

О. Гаркушенко, С. Князев, Д. Липницький, В. Чекіна [10], Л. Лазебник та В. Войтенко [11, с. 18–22].

Отже, аналіз наукових джерел засвідчує поступове розширення концептуального поля досліджень економічного зростання – від класичних виробничих факторів до інституційних, цифрових та інноваційних детермінант.

Постановка завдання. Метою статті є дослідження взаємозв'язку між цифровою трансформацією та економічним зростанням, із фокусом на визначення ключових детермінант, аналіз глобальних цифрових тенденцій і моделювання їх впливу на економіку України в умовах повоєнного відновлення.

Виклад основного матеріалу дослідження. Формування цілісної системи методів і інструментів регулювання темпів економічного зростання та забезпечення його стійкості залишається предметом наукових дискусій. Серед ключових питань – як забезпечити стале економічне зростання та які чинники здатні сприяти ефекту прискореного розвитку (так званий «ефект наздоганяючого зростання» – catch-up effect). Класичні теорії економічного зростання, зокрема праці А. Сміта, Д. Рікардо та Т. Мальтуса [12; 13] фактично започаткували вивчення взаємозв'язку між нагромадженням капіталу, ресурсними обмеженнями, продуктивністю та впливом цих факторів на добробут країн. Моделі Р. Харрода, Е. Домара, Дж. Робінсон [12; 13] виділяли роль інвестиційного попиту та мультиплікативного ефекту в забезпеченні економічної динаміки. Неокласичні моделі (модель Р. Солоу-Свона [14], Дж. Міда) визначили роль екзогенних факторів економічного зростання, передусім технологічного прогресу. В ендогенних моделях економічного зростання другої половини ХХ ст. рушіями розвитку було визначено інвестиції в людський капітал (Р. Лукас) [12], інновації та науково-дослідну діяльність (П. Ромер) [15], що затребувало активізації державної політики у сферах освіти, науки та технологій. У сучасній літературі увага приділена також інституційним і структурним чинникам зростання (Д. Аджемоглу, Дж. Робінсон [16], Д. Норт, Д. Родрік), а також впливу інклюзивності, соціальної стабільності та екологічної сталості на макроекономічну динаміку. У ХХІ ст. дедалі більшого поширення набуває становлення цифрової економіки як нової форми організації господарської діяльності, що базується на цифрових платформах, сервісах і технологіях.

Цифрова економіка охоплює ключові сектори: виробництво, фінанси, логістику, публічне управління, та спричиняє глибоку трансформацію економік. У цьому контексті варто згадати праці Д. Тапскотта [17], який підкреслював вплив цифрової економіки на бізнес-середовище, структуру державного управління та суспільні інститути вцілому. Значний внесок також зробили Н. Лейн [18] та Т. Мезенбург [19], які виокремили основні складові цифрової економіки:

електронний бізнес, підтримуючу інфраструктуру та електронну торгівлю. Цифрова трансформація, що охоплює розвиток екосистем, електронної комерції, штучного інтелекту, блокчейну та Інтернету речей, генерує нові джерела продуктивності, сприяє зменшенню трансакційних витрат і забезпечує стійкі конкурентні переваги для економік, що адаптують ці технології. Так, Г. Карчева, Д. Огородня та В. Опенько [20, с. 13–23] наголошують на цифровій економіці як винятковому драйвері інноваційного розвитку. М. Хаустова [21, с. 7–18] підкреслює значення цифровізації для підвищення конкурентоспроможності національного господарства. Аналогічні висновки подають Л. Лазебник і В. Войтенко [13, с. 18–22], акцентуючись на формуванні ефективного цифрового середовища. Найбільш відомим є визначення економічного зростання, запропоноване С. Мочерним, який трактує його як «процес кількісно-якісних перетворень у межах технологічного способу виробництва, зумовлених відповідними суперечностями та чинниками, і який виражається у збільшенні обсягів суспільного виробництва» [22, с. 281]. Водночас Г. Глуха пропонує більш комплексне бачення економічного зростання, зосереджуючись на «динаміці якісних та кількісних показників, що утворюються під впливом як ендогенних, так і екзогенних факторів економічного, організаційного, структурного та інституціонального характеру, які, у свою чергу, тісно взаємодіють із механізмами державного регулювання» [23, с. 32–38], тобто підкреслюється системна взаємодія, а економічне зростання розглядається не лише як результат виробничих змін, а як складний соціоекономічний процес. На економічне зростання впливає низка факторів (рис. 1).

Економічне зростання зазвичай оцінюється за ключовими макроекономічними показниками, зокрема: реальним ВВП, ВВП на душу населення, темпами приросту продуктивності праці та індексом людського розвитку. Окрім базових індикаторів, у сучасному аналізі враховуються й додаткові: позиції країни у глобальних рейтингах (економічної свободи, цифрової готовності тощо), рівень корупції, ступінь інтеграції у світову економіку, глобальна конкурентоспроможність, показник реального прогресу, обсяг виробництва базових товарів і послуг на душу населення, а також обсяги інвестицій у розвиток людського капіталу (освіта, охорона здоров'я, інфраструктура). Водночас сучасне розуміння економічного зростання виходить за межі виключно кількісного приросту виробництва. Особлива увага приділяється його якісним характеристикам – сталій динаміці, інклюзивності, соціальній справедливості та технологічним інноваціям. Швидкість економічного зростання вимірюється середньорічними темпами приросту ВВП або ВВП на душу населення і дозволяє оцінити динаміку економічного розвитку. Таким чином, пріоритет надається моделі зростання, що орієнтована на

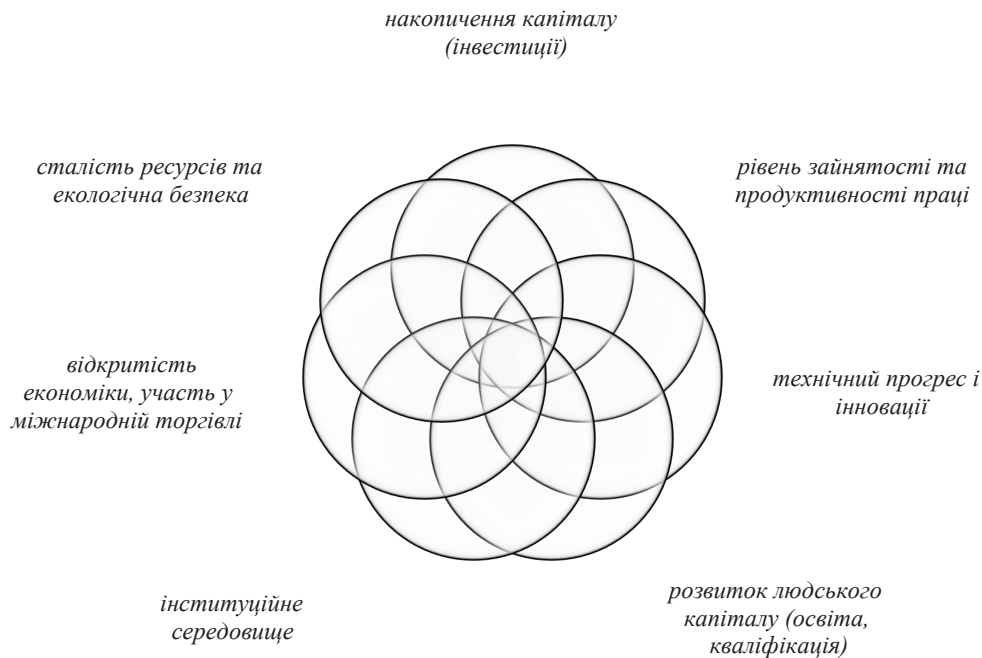

Рис. 1. Фактори, що впливають на економічне зростання

Джерело: побудовано на основі [8; 10]

довгострокове підвищення суспільного добробуту. На думку Ю. Шпака та Я. Рудюка, досягнення сталого економічного зростання в умовах сучасних трансформацій можливе передусім завдяки інноваційному розвитку [24, с. 152–157]. Цифрова трансформація господарства, у свою чергу, є одним із визначальних чинників такого розвитку у XXI ст.

Цифрове господарство (digital economy) – це економіка, у якій ключовими чинниками виробництва, обміну та споживання виступають цифрові технології, дані та платформи. Воно охоплює як IT-сектор, так і традиційні галузі, що активно інтегрують цифрові інструменти – зокрема в управлінні, логістиці, виробництві та фінансах. За даними IDC Alliance, у 2024 р. обсяг цифрової економіки становив 16 трлн. дол. США, що дорівнює 15 % світового ВВП [25]. Згідно з прогнозами Forrester, до 2028 р. цей показник може зрости до 16,5 трлн. дол. США, або 17 % глобального ВВП [26]. Хоча абсолютне зростання є відносно помірним, тенденція до зростання частки цифрової економіки у світовому виробництві залишається сталою.

Високотехнологічні компанії на кшталт Amazon, Google, Alibaba тощо, поступово перетворюються з учасників ринку на його архітекторів, задаючи нові правила функціонування. Таким чином, формується новий бізнес-ландшафт, у якому домінують платформні моделі, цифрові екосистеми та мережеві формати взаємодії. Такий економічний простір вирізняється появою інноваційних типів підприємств (платформних, сервісних, гібридних), перебудовою ланцюгів створення вартості та зростанням значущості нематеріальних активів.

Наприклад, у Великій Британії цифровий сектор у 2023 р. забезпечив 158,3 млрд. фунтів стерлінгів доданої вартості, що становило 7,2 % національного ВВП, тоді як загальні темпи економічного зростання сягнули 4,4 %. Це свідчить про випереджальний розвиток цифрового сегменту. У Китаї частка цифрової індустрії у 2023 р. досягла 9,9 % ВВП [27]. За даними OECD, компанії, що впроваджують цифрові бізнес-моделі, демонструють на 20–25 % вищу продуктивність праці, а трансакційні витрати скорочуються в середньому на 30 %. Особливо це важливо для малого та середнього бізнесу, який, завдяки цифровим платформам, отримує доступ до глобальних ринків [27].

Отже, цифрова трансформація не лише формує нові джерела створення доданої вартості, а й стає фундаментом глобального економічного розвитку, відкриваючи горизонти підвищення продуктивності, ефективного управління ресурсами та модернізації традиційних галузей (табл. 1). Безумовно, економічне зростання виступає одночасно як наслідком, так і рушієм трансформаційних змін в економіці, зокрема через її цифровізацію. Цілком поділяємо позицію Кравченко М. та Салабай В., які зазначають, що «цифрова трансформація включає не тільки впровадження технологій, але й глибоке переосмислення бізнес-моделей, взаємодії з клієнтами, корпоративної культури та систем управління. Це – системна відповідь на виклики цифрового середовища, яка дозволяє створювати нові ціннісні пропозиції» [28, с. 59–64].

З метою глибшого розуміння масштабів впливу цифровізації на національні економіки доцільно

Основні напрями впливу цифровізації на економічне зростання

Напрямок цифровізації	Ключовий вплив на економічне зростання	Приклади
Підвищення продуктивності	Зниження трансакційних витрат, оптимізація ланцюгів постачання, автоматизація	Використання ERP-систем, автоматизоване виробництво (Industry 4.0), роботизація
Інновації та нові бізнес-моделі	Виникнення цифрових платформ, підвищення гнучкості бізнесу	Uber, Airbnb, Amazon, SaaS-рішення
Розвиток нових секторів економіки	Розширення зайнятості, створення галузей із високою доданою вартістю	FinTech (Revolut), EdTech (Coursera), Agri Tech (Precision farming), GreenTech
Глобалізація та доступ до нових ринків	Зменшення бар'єрів входу на зовнішні ринки, зростання експорту	eBay, Etsy, Shopify, Zoom - робота без географічних обмежень
Цифрове урядування	Підвищення ефективності державного управління, прозорість, зниження корупції	Дія (Україна), GovTech (Естонія), цифрові паспорти, е-вибори
Фінансові інновації	Розширення доступу до капіталу, фінансова інклюзія	Мобільні гаманці (M-Pesa), криптовалюти, р2р-кредитування, цифрові банки
Масштабування через технології	Зростання обсягів бізнесу без еквівалентного зростання витрат	Хмарні сервіси (AWS), великі дані, API-інтеграції, ШІ-аналітика
Кібервразливість та потреба в кібербезпеці	Необхідність інвестицій у безпеку – умова довіри та стабільності	Розвиток сектору кібербезпеки, зростання попиту на фахівців з ІБ

Джерело: побудовано на основі [24; 25]

проаналізувати внесок цифрового сектору у ВВП провідних країн світу та України (див. табл. 2). Згідно з наявними даними, найвищий рівень цифровізації економіки спостерігається у США: частка цифрової економіки стабільно перевищує 10 % ВВП із тенденцією до зростання у 2022–2024 рр. Основними драйверами виступають високі витрати домогосподарств та інвестиційна активність бізнесу, що свідчить про глибоке проникнення цифрових технологій у повсякденне життя та господарські моделі. У Китаї цифровізація відбувається швидкими темпами, однак спостерігається зниження корпоративних інвестицій на тлі стабільного зростання споживчого попиту. Це свідчить про перехід до фази комерціалізації вже створених цифрових продуктів та сервісів. У країнах ЄС спостерігається

стабільне зростання частки цифрового сектору, що зумовлено активною державною політикою у сфері підтримки цифровізації (табл. 2).

Україна демонструє найнижчий показник цифровізації серед розглянутих країн (рис. 2), що зумовлено як структурними обмеженнями національної економіки, так і викликами, спричиненими повномасштабною війною. Водночас позитивна динаміка інвестицій та державних витрат свідчить про прагнення сформувати основу для подальшого розвитку цифрової економіки. Для України цифровізація виступає не лише інструментом економічної модернізації, а й важливою складовою стратегічного курсу на євроінтеграцію, зокрема, інтеграцію до єдиного цифрового ринку ЄС. Згідно з даними Міністерства цифрової трансформації,

Таблиця 3

Вклад цифрової економіки у ВВП та його складові, % до ВВП

Показник	Рік	Країни			
		США	Китай	ЄС	Україна
Загальний обсяг цифрової економіки	2022	10,5	9,5	8,0	4,5
	2023	10,7	9,9	8,1	4,2
	2024	10,9	10,0	8,2	3,9
Витрати домогосподарств у цифровій сфері	2022	5,0	4,5	3,5	2,4
	2023	5,1	4,7	3,6	2,5
	2024	5,3	4,8	3,7	2,6
Інвестиції компаній у цифровізацію	2022	4,8	3,0	3,5	1,6
	2023	4,9	2,2	3,7	1,9
	2024	5,0	1,8	3,9	2,2
Державні витрати на цифровізацію	2022	0,7	0,5	1,0	0,5
	2023	1,0	0,5	1,0	0,6
	2024	1,3	0,4	1,0	0,7

Джерело: побудовано на основі [29; 30]

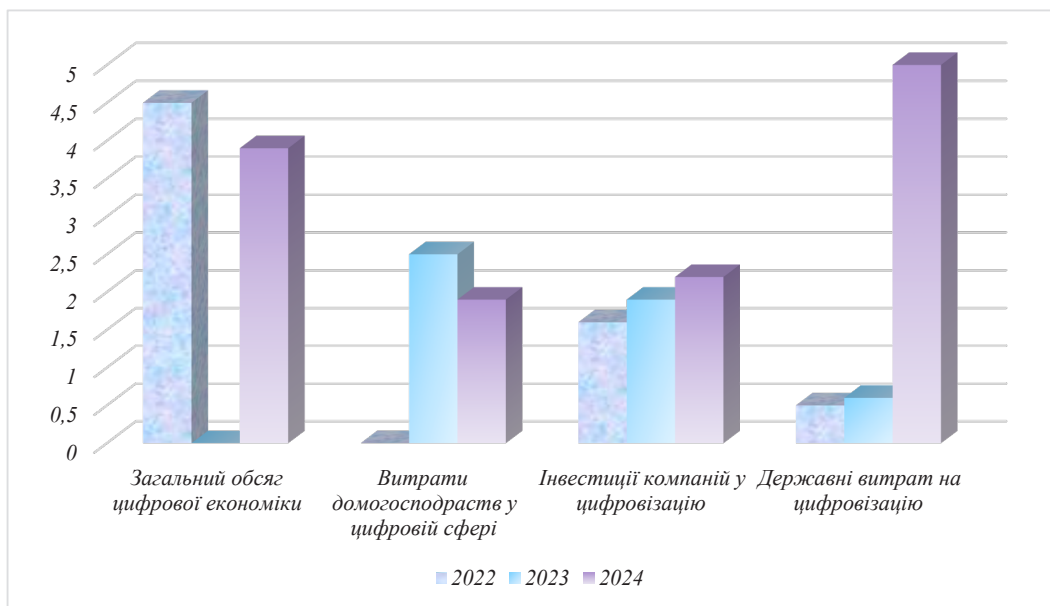

Рис. 2. Вкладення у цифрову економіку України за показниками, % до ВВП, 2022–2024 рр.

Джерело: побудовано на основі [30; 31]

частка ІКТ-сектору у ВВП України має стійку тенденцію до зростання (рис. 2), а ІТ-експорт, попри військові дії, залишається одним із ключових джерел валютних надходжень (у 2024 р. обсяг експорту ІТ-послуг становив 6,45 млрд. дол. США).

Програма «Дія.Сіті», цифровізація документообігу, розвиток електронних публічних послуг і впровадження принципу “paperless” є прикладами практичної реалізації цифрової моделі економічного зростання.

Модель економічного зростання в період цифрової трансформації, на наш погляд, доцільно представити наступним чином (рис. 3).

Структурна модель узагальнює чинники та сутнісні характеристики економічного зростання в умовах цифрової трансформації, інтегруючи як традиційні складові, що мають класичне економічне обґрунтування (капітал, праця, земля, технології), так і сучасні індикатори, що відображають нові чинники (цифровізацію, інституційну якість, інноваційний потенціал, інклюзивність, соціальну спрямованість, екологічну сталість). Модель демонструє мультифакторність, тобто враховує структурні, інституційні, соціальні й технологічні зміни. Це підкреслює, що забезпечення економічного зростання в Україні потребує системної державної політики, яка враховуватиме одночасно як зовнішні обмеження (наприклад, стан війни, глобальні ризики), так і внутрішні можливості (інновації, цифровізація, освітня політика, підтримка підприємництва).

Висновки. Сучасне економічне зростання є складним, багатовимірним процесом, що формується під впливом взаємодії класичних чинників (капітал, праця, технології) та новітніх драйверів: людського капіталу, інновацій, інституційної

спроможності, цифровізації й сталого розвитку. В умовах трансформації глобального економічного середовища цифровізація закономірно набуває провідної ролі серед ключових детермінант інноваційного розвитку, формуючи нову парадигму цифрової економіки – відкритої, адаптивної та орієнтованої на стале зростання. Цифрова трансформація стає визначальним чинником зміцнення національної безпеки, підвищення інституційної спроможності та забезпечення макроекономічної стабільності. У цьому контексті запропонована модель економічного зростання в умовах цифрового переходу, яка охоплює шість взаємопов'язаних блоків (правову та безпекову стабільність; розвиток людського капіталу; цифрову інфраструктуру та інноваційну екосистему; підтримку підприємництва та експорту; «зелену» трансформацію; інституційну адаптацію до цифрових змін), виступає ефективною концептуальною основою для реалізації політики сталого економічного зростання. На цій основі формуються ключові пріоритети цифрового економічного зростання в Україні: відновлення людського капіталу з акцентом на розвиток цифрових компетентностей; стимулювання інноваційної діяльності та розширення ІТ-експорту; формування надійної цифрової інфраструктури; інтеграція екологічних принципів у цифрову економіку; модернізація інституцій для забезпечення ефективного цифрового врядування.

Таким чином, системна інтеграція цифрової трансформації з екологічною та соціальною орієнтацією, за умови ефективного інституційного забезпечення, здатна гарантувати довгострокову конкурентоспроможність економіки України та сприяти сталому економічному зростанню в умовах повоєнного відновлення.

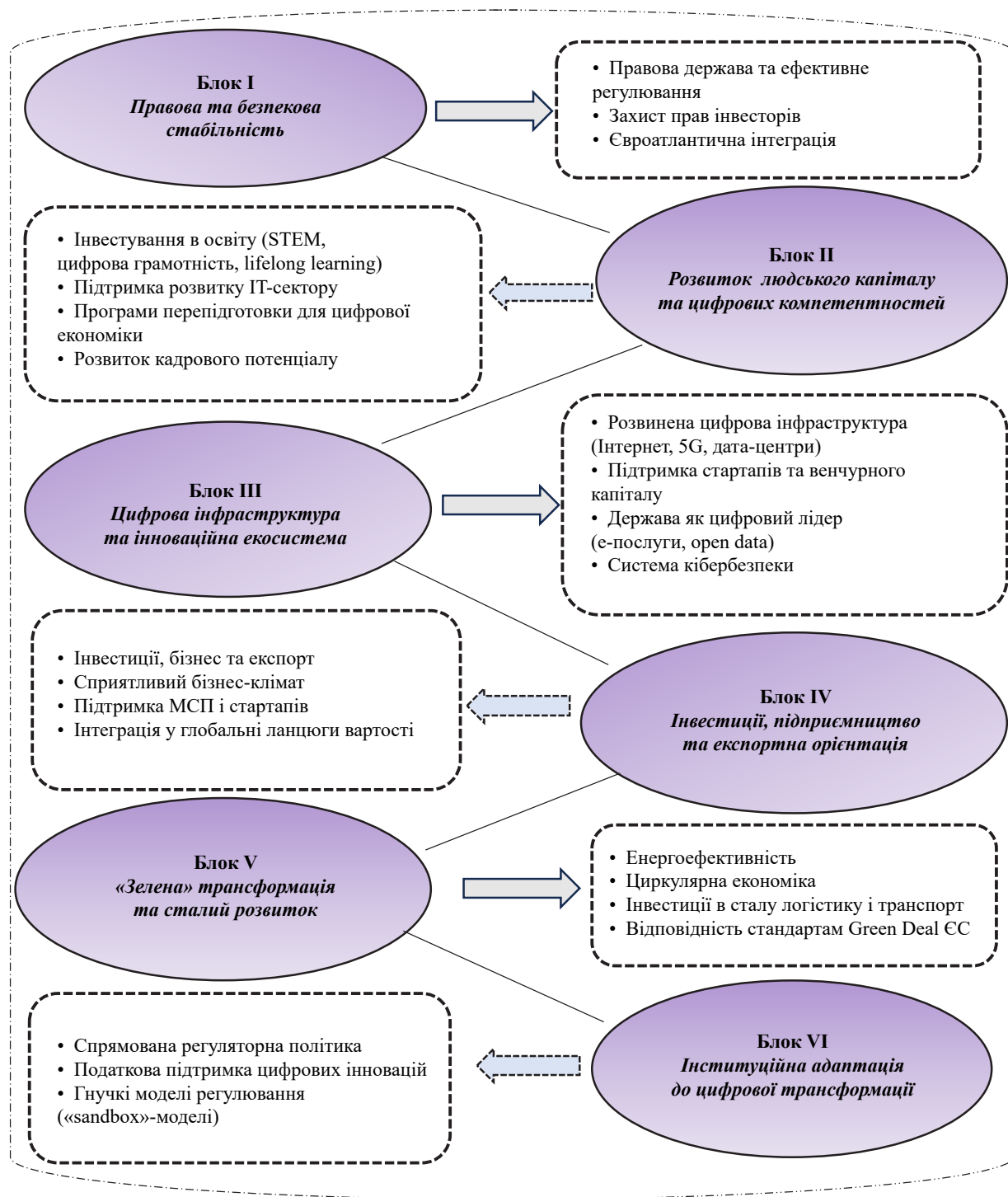

Рис. 3. Структурна модель економічного зростання України з урахуванням цифрового переходу

Джерело: побудовано автором на основі [24; 30; 31]

БІБЛІОГРАФІЧНИЙ СПИСОК:

1. Геєць В.М. Подолання квазіринковості – шлях до інвестиційно орієнтованої моделі економічного зростання. *Економіка України*. 2015. № 6. С. 4–17. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/EkUk_2015_6_2 (дата звернення 02.07.2025).

2. Білорус О.Г., Гриценко А.А. Інноваційно-інформаційна економіка: цифровий вимір та еволюційна динаміка у глобальному контексті. *Економічна теорія*. 2021. № 1. С. 115–119.

3. Єфремов Н.Ф., Коваленко О.В. Економічне зростання, економічний розвиток: можливості економіки інноваційного типу. *Бізнес-інформ*. 2017. № 1. С. 14–20.

4. Скорик М.О., Даниленко С.В. Євроінтеграція як рушій економічних змін в Україні під час війни. *Бізнес-інформ*. 2025. № 3. С. 41–47. DOI: <https://doi.org/10.32983/2222-4459-2025-3-41-47>

5. Червяков І.М. Економічний розвиток, економічне зростання і фактори, які стримують економічне

зростання України. *Інвестиції: практика та досвід*. 2015. № 6. С. 99–102.

6. Goi V.V. The Efficiency of Intelligent Economic Systems in Ensuring Sustainable Economic Growth. *Бізнес-інформ*. 2024. № 3. С. 160–167. DOI: <https://doi.org/10.32983/2222-4459-2024-3-160-167>

7. Якушко І.В. Передумови виникнення цифрової трансформації та фактори її розвитку в економічних системах. *Проблеми сучасних трансформацій. Серія «Економіка та управління»*. 2022. № 3. DOI: <https://doi.org/10.54929/2786-5738-2022-3-03-05>

8. Галушак О., Галушак М., Машлій Г. Цифровізація в Україні: еволюційні перетворення. *Галицький економічний вісник*. 2023. № 2 (81). С. 155–163. DOI: https://doi.org/10.33108/galicianvisnyk_tntu2023.02

9. Череп А., Воронкова В., Череп О. Цифрова трансформація суспільства як необхідна умова його інноваційного розвитку. *Теорія і практика інтелектуальної власності*. 2022. № 2. С. 68–73.

10. Вишневський В.П., Гаркушенко О.М., Князев С.І., Липницький Д.В., Чекіна В.Д. Цифровізація економіки України: трансформаційний потенціал : монографія. Київ : Академперіодика, 2020. 188 с.

11. Лазебник Л.Л., Войтенко В.О. Інформаційна інфраструктура в цифровізації бізнес-процесів підприємства. *Науковий вісник Міжнародного гуманітарного університету*. 2020. № 42. С. 18–22. URL: <https://surl.li/vgeetj> (дата звернення: 06.07.2025).

12. Петренко К.В., Коновалова Н.С. Історія економіки та економічної думки. Київ : КПІ ім. Ігоря Сікорського, 2020. 156 с.

13. Величко К.Ю., Ушакова Н.Г. Основи економічної теорії та еволюція економічної думки: наочний навчально-методичний посібник. ДБТУ, 2024 171 с. URL: <https://repo.btu.kharkov.ua/handle/123456789/62660> (дата звернення: 10.07.2025).

14. Solow R. M. A Contribution to the Theory of Economic Growth. *The Quarterly Journal of Economics*. 1956. Vol. 70. pp. 65–94.

15. Romer P.M. Increasing Return and Long-Run Growth. *The Journal of Political economy*. 1986. Vol. 94.5. pp.1002–1037.

16. Acemoglu D., Robinson J.A. Paths to inclusive political institutions. In: J. Eloranta, E. Golson, A. Markevich, N. Wolf (eds.). *Economic history of warfare and state formation*. London: Springer, 2016. pp. 3–50.

17. Tapscott D. *The Digital Economy: Promise and Peril In The Age of Networked, Intelligence*. NY: McGraw-Hill, 1994. 368 p.

18. Lane N. Advancing the digital economy into the 21st century. *Information Systems Frontiers*. 1999. Vol. 1(3). pp. 317–320.

19. Mesenbourg T.L. (2001). Measuring the Digital Economy U.S. Bureau of the Census. URL: <https://surl.li/ohfgmr> (дата звернення 07.07.2025).

20. Карчева Г.Т., Огородня, Д.В., Опенько В.А. Цифрова економіка та її вплив на розвиток національної та міжнародної економіки. *Фінансовий простір*. 2017. № 3. С. 13–23. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Fin_pr_2017_3_4 (дата звернення 06.07.2025).

21. Хаустова М.Г. Поняття цифровізації: національні та міжнародні підходи. *Право та інновації*. 2022. № 2(38). С. 7–18. DOI: [https://doi.org/10.37772/2518-1718-2022-2\(38\)-1](https://doi.org/10.37772/2518-1718-2022-2(38)-1).

22. Мочерний С.В. Політекономія. Київ : Вікар, 2005. 386 с.

23. Глуха Г.Я. Економічне зростання: еволюційно-змістовий аналіз. *Академічний огляд*. 2013. № 1(38). С. 32–38. URL: <https://surl.li/cfmkjf> (дата звернення: 07.07.2025).

24. Шпак Ю., Рудюк Я. Роль та вплив інноваційного розвитку на економічне зростання країн. *Економічний простір*. 2023. № 187. С. 152–157. DOI: <https://doi.org/10.32782/2224-6282/187-25>

25. Strukhoff R. (2025). Global Digital Economy Report – 2025. URL: <https://surl.li/hjzjks> (дата звернення: 07.07.2025).

26. Michael O'Grady, The Global Digital Economy Will Reach \$16.5 Trillion And Capture 17% Of Global GDP By 2028. URL: <https://surl.li/wayias> (дата звернення: 08.07.2025).

27. Vivien Ang Global digital economy will hit US\$16.5 trillion by 2028: report. URL: <https://surl.li/cc/rhcoia> (дата звернення: 08.07.2025).

28. Кравченко М.О., Салабай В.О. Роль цифрових трансформацій бізнес-процесів підприємств. *Економічний вісник НТУУ «Київський політехнічний інститут»*. 2023. № 26. С. 148–153.

29. World Bank. Digital Progress and Digital Economy Reports. URL: <https://surl.li/fuctmv> (дата звернення: 10.07.2025).

30. Міністерство цифрової трансформації України. Цифрова економіка України: Звіт. URL: <https://thedigital.gov.ua/> (дата звернення: 10.07.2025).

31. Величко К., Цибульська Е. Трансформація бізнес-моделей компаній: сучасні виклики та перспективи у цифровій економіці. *Економіка та суспільство*. 2023. № 52. DOI: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2023-52-39>

REFERENCES:

1. Gayets V.M. (2015). Podolannia kvazirynkovosti – shliakh do investytsiino oriientovanoi modeli ekonomichnoho zrostannia [Overcoming quasi-marketism is the path to an investment-oriented model of economic growth]. *Ekonomika Ukrainy – Economy of Ukraine*, 6, pp. 4–17. Available at: http://nbuv.gov.ua/UJRN/EkUk_2015_6_2 (accessed July 2, 2025).

2. Bilorus O.G., Hrytsenko A.A. (2021). Innovatsiino-informatsiina ekonomika: tsyfrovyy vymir ta evoliutsiina dynamika u hlobalnomu konteksti [Innovation and Information Economy: Digital Dimension and Evolutionary Dynamics in a Global Context]. *Ekonomichna teoriia – Economic Theory*, 1, pp. 115–119.

3. Efremov N.F., Kovalenko O.V. (2017). Ekonomichne zrostannia, ekonomichnyi rozvytok: mozhlyvosti ekonomiky innovatsiinoho typu [Economic growth, economic development: opportunities for an innovative type of economy]. *Biznes-inform – Business-Inform*, 1, pp. 14–20.

4. Skoryk M.O., Danylenko S.V. (2025). Yevrointehratsiia yak rushii ekonomichnykh zmin v Ukraina pid chas viiny [European integration as a driver of economic changes in Ukraine during the war]. *Biznes-inform – Biznes-inform*, 3, pp. 41–47. DOI: <https://doi.org/10.32983/2222-4459-2025-3-41-47>

5. Chervyakov I.M. (2015). Ekonomichni rozvytok, ekonomichne zrostannia i faktory, yaki stryuiuut ekonomichne zrostannia Ukrainy [Economic development,

economic growth and factors that constrain economic growth in Ukraine]. *Investystsi: praktyka ta dosvid – Investments: practice and experience*, 6, pp. 99–102.

6. Goi V.V. (2024). The Efficiency of Intelligent Economic Systems in Ensuring Sustainable Economic Growth [The Efficiency of Intelligent Economic Systems in Ensuring Sustainable Economic Growth]. *Biznes-inform – Biznes-inform*, 3, pp. 160–167. DOI: <https://doi.org/10.32983/2222-4459-2024-3-160-167>

7. Yakushko I.V. (2022). Peredumovy vynyknennia tsyfrovoyi transformatsii ta faktory yii rozvytku v ekonomichnykh systemakh. [Prerequisites for the emergence of digital transformation and factors of its development in economic systems]. *Problemy suchasnykh transformatsii. Seriya "Ekonomika ta upravlinnia" – Problems of modern transformations. Series "Economics and Management"*, 3. DOI: <https://doi.org/10.54929/2786-5738-2022-3-03-05>

8. Galushchak O., Galushchak M., Mashlyi G. (2023). Tsyfrovizatsiia v Ukraini: evoliutsiini peretvorennia [Digitalization in Ukraine: evolutionary transformations]. *Halytskyi ekonomichnyi visnyk – Galician Economic Bulletin*, 2, pp. 155–163. DOI: https://doi.org/10.33108/galicianvisnyk_tntu2023.02

9. Cherep A., Voronkova V., Cherep O. (2022). Tsyfrova transformatsiia suspilstva yak neobkhidna umova yoho innovatsiinoho rozvytku [Digital transformation of society as a necessary condition for its innovative development]. *Teoriia i praktyka intelektualnoi vlasnosti – Theory and practice of intellectual property*, 2, pp. 68–73.

10. Vyshnevsky V.P., Garkushenko O.M., Knyazev S.I., Lypnytsky D.V., Chekina V.D. (2020). *Tsyfrovizatsiia ekonomiky Ukrainy: transformatsiinyi potentsial: monohrafiia* [Digitalization of the Ukrainian economy: transformational potential: monograph]. Kyiv: Akademperiodyka, 188 p. (in Ukrainian)

11. Lazebnyk L.L. Voitenko V.O. (2020). Informatysiina infrastruktura v tsyfrovizatsii biznes-protseviv pidpriemstva [Information infrastructure in the digitalization of enterprise business processes]. *Naukovyi visnyk Mizhnarodnoho humanitarnoho universytetu – Scientific Bulletin of the International Humanitarian University*, 42, pp. 18–22. Available at: <https://surl.lu/vgeetj> (accessed July 6, 2025).

12. Petrenko K.V., Konovalova N.S. (2020). *Istoriia ekonomiky ta ekonomichnoi dumky* [History of Economics and Economic Thought]. Kyiv: KPI Ihoria Sikorskoho. 156 p. (in Ukrainian)

13. Velychko K.Yu., Ushakova N.G. (2024). *Osnovy ekonomichnoi teorii ta evoliutsiia ekonomichnoi dumky* [Fundamentals of Economic Theory and the Evolution of Economic Thought]. DBTU, 171 p. Available at: <https://repo.btu.kharkov.ua/handle/123456789/62660> (accessed July 6, 2025). (in Ukrainian).

14. Solow R.M.A (1956). Contribution to the Theory of Economic Growth. *The Quarterly Journal of Economics*, Vol. 70, P. 65–94.

15. Romer P.M. (1986). Increasing Return and Long-Run Growth. *The Journal of Political economy*, Vol. 94, 5, pp. 1002–1037.

16. Acemoglu D., Robinson J. A. (2016). Paths to inclusive political institutions. In: J. Eloranta, E. Golson, A. Markevich, N. Wolf (eds.). *Economic history of warfare and state formation*. London: Springer, pp. 3–50.

17. Tapscott D. (1994). The Digital Economy: Promise and Peril. In *The Age of Networked, Intelligence*. NY: McGraw-Hill, 368 p.

18. Lane N. (1999). Advancing the digital economy into the 21st century. *Information Systems Frontiers*. Vol, 1, 3, pp. 317–320.

19. Mesenbourg T.L. (2001). Measuring the Digital Economy U.S. Bureau of the Census. Available at: <https://surl.lu/ohfgmr> (accessed July 6, 2025).

20. Karcheva G.T., Ogorodnya D.V., Openko V.A. (2017). Tsyfrova ekonomika ta yii vplyv na rozvytok natsionalnoi ta mizhnarodnoi ekonomiky [Digital economy and its impact on the development of the national and international economy]. *Finansovyi prostir – Financial space*, 3, pp. 13–23. Available at: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Fin_pr_2017_3_4. (accessed July 6, 2025).

21. Khaustova M.G. (2022). Poniattia tsyfrovizatsii: natsionalni ta mizhnarodni pidkhody [The concept of digitalization: national and international approaches]. *Pravo ta innovatsii – Law and Innovations*, 2(38), pp. 7–18. DOI: [https://doi.org/10.37772/2518-1718-2022-2\(38\)-1](https://doi.org/10.37772/2518-1718-2022-2(38)-1).

22. Mocherny S.V. (2005). *Politekonomiia*. [Political Economy]. Kyiv: Vikar. 386p. (in Ukrainian)

23. Glukha G.Ya. (2013). Ekonomichne zrostantia: evoliutsiino-zmistovyi analiz [Economic growth: evolutionary and content analysis]. *Akademichnyi ohliad – Academic Review*, 1(38), pp. 32–38. Available at: <https://acadrev.duan.edu.ua/images/PDF/2013/1/5.pdf> (accessed July 7, 2025).

24. Shpak Yu., Rudyuk, Ya. (2023). Rol ta vplyv innovatsiinoho rozvytku na ekonomichne zrostantia krain [The role and impact of innovative development on the economic growth of countries]. *Ekonomichnyi prostir – Economic Space*, (187), pp. 152–157. DOI: <https://doi.org/10.32782/2224-6282/187-25>

25. Strukhoff R. Global Digital Economy Report – 2025. Available at: <https://surl.li/hjzksj>. (accessed July 7, 2025).

26. Michael O'Grady. The Global Digital Economy Will Reach \$16.5 Trillion And Capture 17% Of Global GDP By 2028. Available at: <https://surl.li/wayias>. (accessed July 8, 2025).

27. Vivien Ang Global digital economy will hit US\$16.5 trillion by 2028: report. Available at: <https://surl.cc/phcoia> (accessed July 8, 2025).

28. Kravchenko MO, Salabai VO (2023). Rol tsyfrovoykh transformatsii biznes-protseviv pidpriemstv [The role of digital transformations of business processes of enterprises]. *Ekonomichnyi visnyk NTUU "Kyivskyi politekhnichnyi instytut" – Economic Bulletin of NTUU "Kyiv Polytechnic Institute"*, 26, pp. 148–153.

29. World Bank. (2023). Digital Progress and Digital Economy Reports. Available at: <https://surl.li/fuctmv> (accessed July 10, 2025).

30. Ministry of digital transformation of Ukraine. (2023). Tsyfrova ekonomika Ukrainy: Zvit. [Digital Economy of Ukraine: Report]. Available at: <https://thedigital.gov.ua/> (accessed July 10, 2025).

31. Velychko K., Tsybulska E. (2023). Transformatsiia biznes-modelei kompanii: suchasni vyklyky ta perspektyvy u tsyfrovii ekonomitsi. [Transformation of companies' business models: current challenges and prospects in the digital economy]. *Ekonomika ta suspilstvo – Economy and society*. 52. DOI: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2023-52-393>